

Ова година сматра се преломном када је реч о улози коју Европска унија треба да одигра у свету. У протеклих десет година, од покретања Европске безбедносне и одбрамбене политике (ЕСДП), ЕУ је постала играч који обезбеђује глобалну сигурност, што је изазвало праве промене у животима људи широм света. Истовремено, налазимо се на прагу нове ере када ће Лисабонски уговор ступити на снагу и представљати нови подстицај за ступање у акције.

Усвајање ЕСДП омогућило нам је да спроведемо 20 операција на три континента у циљу спречавања насиља, поновног успостављања мира и изградње након конфликта. На простору од Кабула до Приштине, као и од Рамале до Киншасе, ЕУ надгледа границе, контролише мировне споразуме, обучава полицијске снаге, учествује у изградњи система правосуђа и штити бродове од напада пирата. Захваљујући нашим достигнућима, примамо све више позива да помогнемо људима да превазиђу кризу или санирају последице рата. Стога, ми имамо способност, вредности и вољу да то учинимо.

ЕУ је пре десет година била испред свог времена, будући да је свеобухватан приступ тада представљао новину. Такође, ЕУ остаје једина организација која има довољно инструмената и ресурса, што представља подршку традиционалним средствима спољне политике наших држава чланица и омогућава нам да спречимо кризу или успоставимо мир и поново изградимо институције након конфликта. Управо у томе се огледа јединствена вредност Уније. Ми дајемо хуманитарну помоћ, пружамо подршку изградњи институција и успостављању ваљане управе, обезбеђујемо техничка и финансијска средства, као и савете који се тичу покретања политичког дијалога и посредовања у кризама.

Опсежан приступ који подразумева комбиновање различитих средстава чини ЕУ флексибилном и омогућава нам да превазиђемо сложене проблеме. Данашњи конфликти јасно показују да војне операције нису једино нити најбоље решење, нарочито у време санирања последица кризе, што неретко наглашава и председник САД Барак Обама. Балкан је свакако представљао ватрено крштење за ЕСДП. Када је избио рат у бившој Југославији током 1990-их, посматрали смо како наше суседство гори јер нисмо били кадри да одговоримо на ту кризу. Али, научили смо лекцију и организовали се, што је подразумевало нове механизме за доношење одлука и усвајање нове безбедносне доктрине. Као резултат новог приступа, спречили смо избијање новог конфликта у Бившој Југословенској Републици Македонији 2003, тако што смо предузели дипломатске напоре и покренули мисију под називом Конкордија, а наредне године наша мисија Алтеа распоређена је у Босни и Херцеговини. Данас смо и даље ангажовани на Балкану, с обзиром на чињеницу да се боримо против организованог криминала и

изграђујемо правне институције. На пример, готово 2.000 људи ангажовано је у мисији Еулекс на Косову, који раде у полицији или правосуђу.

Активности које ЕУ предузима у циљу унапређења мира нису ограничене само на наше суседство. Стога, умногоме смо унапредили живот људи у Африци овећеживањем услова за одржавање избора у Демократској Републици Конгу, као и пружањем заштите избеглицама и мировним радницима током кризе у Дарфуру. Такође, прошле године покренули смо операцију ЕУНАВФОР, у циљу борбе против пирата у водама Сомалије, што представља новину, будући да пре десет година нико није могао помислити да ће ЕУ једнога дана имати 13 фрегата у Индијском океану, захваљујући чему ће број напада пирата бити двоструко смањен.

Ове године ЕУ је спровела 12 мировних операција, што представља рекорд, док је у протеклих шест година готово 70.000 мушкараца и жена било ангажовано у 23 такве мисије. Они потичу из различитих држава, укључујући и земље које нису чланице Уније, као што су Норвешка, Швајцарска, Украјина, Турска и Сједињене Државе. Будући да смо стекли искуство, преузимамо све амбициозније операције. Успех који смо остварили покретањем мисије у Демократској Републици Конгу омогућио нам је да се припремамо за извођење операције у Чаду и Централноафричкој Републици.

Прошле године показали смо да смо кадри да муњевитом брзином покренемо посматрачку мисију на Кавказу, само три седмице од избијања конфликта између Русије и Грузије. Као члан Међународног квартета за Блиски исток, ЕУ се залаже за постизање мира између Израелаца и Палестинаца, а када то буде остварено пружиће им помоћ на терену. Такође, већ смо распоредили мисију на Западној обали, у циљу подстицања изградње палестинског правосудног система.

Да би одговорила на све већи број позива да се ухвати у коштац са регионалним и глобалним безбедносним изазовима, ЕУ мора да постане још ефикаснија и успостави равнотежу између различитих акција које предузима. Будући да тренутно постоји јаз између наших амбиција и ресурса потребних да остваримо циљеве, потребно је јасно одредити приоритете и донети нове одлуке када је реч о буџету. Такође, потребно је да оснажимо цивилне и војне капацитете. Такав јединствен приступ ЕУ који се темељи на комбинацији различитих принципа мора бити усавршен да бисмо постизали још боље резултате. Штавише, морамо бити још ефикаснији када је реч о распоређивању снага за брзо деловање, што ће бити остварено након ступања на снагу Лисабонског уговора.

(Данас)